

HODNOCENÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Autor diplomové práce: **Bc. Hana Nováková**

Název práce:

Chovatelství ve školním prostředí

Vedoucí diplomové práce: **Ing. Pavlína Škardová, Ph.D.**

Oponent diplomové práce: **RNDr. Dagmar Vašutová, Ph.D.**

(hodnocení: zvolenou kategorií hodnocení označte x)

1. Identifikování problémové oblasti práce	ano	jen částečně	ne
Práce v rámci identifikace problémové oblasti uvádí, analyzuje, srovnává a hodnotí vybrané relevantní teorie a výsledky empirických výzkumů dané problematiky	x		

2. Cíle práce	ano	jen částečně	ne
Hlavní cíle práce jsou formulovány v souladu se stanovenou problémovou oblastí	x		
Cíle práce jsou operacionalizovány na konkrétní dílčí cíle, jimž odpovídá její struktura	x		
Cíle práce jsou formulovány jasně a konkrétně	x		
Stanovené cíle byly naplněny		x	

3. Teoretická východiska práce	ano	jen částečně	ne
Práce definuje či konstruuje klíčové teoretické kategorie na základě analýzy, komparace a hodnocení aktuálního stavu zkoumání dané problematiky		x	
Definované klíčové kategorie zakládají a vymezují teoretický rámec diplomové práce	x		
Téma je náročné na zpracování teoretických poznatků		x	
Autor vychází z primárních zdrojů		x	
Autor pracuje s aktuální odbornou literaturou a zdroji		x	
Autor používá a cituje zahraniční odbornou literaturu		x	
Teoretické kategorie vymezené autorem korespondují s výběrem metod a postupů v praktické část práce			

4. Praktická část práce	ano	jen částečně	ne
Autor vhodně volí metody a postupy s ohledem na tematické zaměření práce	x		
Autor správně používá metody a postupy sběru a zpracování empirických dat		x	
Autor provádí hodnocení efektivity použitých metod a postupů ve vztahu ke zkoumanému problému		x	
Autor dostatečně prezentuje výsledky empirického výzkumu		x	

Autor vyvozuje platnost závěrů s ohledem na zjištěné údaje		x	
Autor interpretuje výsledky empirického výzkumu ve vztahu k současnému stavu zkoumání dané problematiky		x	
Praktická část je náročná na sběr a zpracování empirických dat		x	

5. Formální náležitosti	ano	jen částečně	ne
Práce je logicky uspořádána	x		
Práce má přiměřenou stylistickou úroveň		x	
Odkazy a citace jsou v souladu s platnou citační normou		x	
Práce má vhodnou grafickou úpravu (úprava textu, grafů, tabulek, příloh atd.)		x	

6. Hodnotící kategorie specifické pro obor	ano	jen částečně	ne

7. Připomínky a otázky k obhajobě:

Tématem předkládané práce je Chovatelství ve školním prostředí a hlavním cílem práce byl výběr vhodných druhů živočichů do chovatelského koutku a jejich možné začlenění do výuky. Výběr živočichů byl zohledněn na základě rozhovoru s žáky, obsahu učebnic na 2. stupni ZŠ a na posouzení náročnosti chovu vybraných druhů ze strany učitelů (prezentováno na základě rozhovorů s pedagogy). Začlenění do výuky bylo realizováno formou přípravy metodických a pracovních listů k vybraným živočichům. Autorka splnila hlavní i dílčí cíle. Nicméně, kroky, které směřovaly ke splnění hlavního cíle (výběr vhodných druhů živočichů do chovatelského koutku) nebyly úplné. Autorka provedla neúplnou obsahovou analýzu učebnic (chyby především v metodických krocích vlastní obsahové analýzy / autorka ovšem tuto část práce sama obsahovou analýzou nenazvala – pracovala pouze s pojmem „obsah učebnic 2. stupně“). Nedostatečnosti v metodice se poté projevují i ve výsledcích. Zcela také chybí zpracování odpovědí, které vychází z rozhovorů s žáky.

Autorka již na začátku svojí práce uvádí (str. 4 – kapitola 3. Metodika), že je práce rozdělena na teoretickou a praktickou část. Teoretická část poté není dále v práci nikde označena – předpokládám, že do ní spadají informace, které následují po kapitole č. 3 až po kapitole č. 8, která je již zařazena do praktické části. Součástí „teoretické části“ je tak stručné seznámení s legislativou chovu zvířat ve školách, podmínky pro chov zvířat ve školách, poté výběr vhodných živočichů a jejich teoretický popis a jako poslední následuje stručná didaktická kapitola zabývající se výukovými metodami, klíčovými kompetencemi a pěstitelstvím a chovatelstvím. Vzhledem k tomu, že diplomová práce je prací odbornou, doporučila bych, alespoň u vybraných zástupců chovaných druhů uvést latinské názvy a to jak v kapitole 6. Výběr vhodných druhů živočichů pro chov ve školách, tak poté v praktické části v kapitole 9. Souhrn obsahu učiva v základních školách. Také bych uvedla na pravou míru, že „zakrslý králík“ je vlastně vyšlechtěná forma králíka domácího.

Kapitola 3. Metodika – která je hned na začátku práce, jak je již výše zmíněno, je obecně velmi stručná a objevuje se v ní nedostatečná práce s literaturou (viz. poznámky týkající se práce s literaturou). Kromě toho, že chybí detailnější popis průběhu obsahové analýzy, chybí seznam učebnic,

se kterými autorka pracovala. Uvádí pouze nakladatelství a při náhledu do seznamu publikací nelze dohledat všechny učebnice, se kterými pracovala. Navíc od nakladatelství Fraus pracovala autorka se dvěma, možná i třemi učebnicemi, což není následně ve výsledcích obsahové analýzy vidět. Dále chybí i publikace, které posloužili při tvorbě metodických, případně pracovních listů (alespoň okrajově by mělo být zmíněno, jaké typy otázek např. autorka ve svých PL využívá – viz. taxonomie učebních úloh podle Tollingerové).

V rámci praktické části zcela chybí výsledky rozhovorů s žáky, v metodice uvádí autorka, že rozhovor vedla se 30 žáky a nikde se neobjevují výsledky těchto rozhovorů. Kromě krátké zmínky (jednoho odstavce) na str. 34 se získanými informacemi ani dále nepracuje. I dále v textu praktické části, včetně části diskuze, autorka pracuje pouze s komentářem dvou učitelů, se kterými vedla rozhovor a poté se odkazuje na obsahovou analýzu učebnic. Obsahová analýza by navíc měla být detailnější, přehlednější – vzhledem k poznámce viz. nedostatečně propracovaná metodika – chtělo by detailněji zaznamenat, co a v jaké učebnici se nachází, ideálně např. zpracováním pomocí tabulky – v textu jsou informace nepřehledné.

Kapitola 10 „Didaktika výuky se živočichy“ je zařazena do praktické části – podle mého názoru zde nemá žádnou přidanou hodnotu – pouze teoreticky hodnotí možnosti didaktické práce s žáky, pouze ji autorka píše bez uvedení citací publikací. Kapitola by svým obsahem měla být spíš součástí teoretické části.

V rámci kapitoly 11. Náměty na výuku studentka připravila 9 metodických listů na 6 témat (Bezobratlí, Ryby, Obojživelníci, Plazi (2x), Ptáci a Savci (3x)). Některá témata jsou doplněná i o pracovní listy – těch má autorka vytvořeno 7 (Bezobratlí, Obojživelníci, Plazi (2x), Ptáci i Savci (2x)). Metodické a pracovní listy hodnotím pozitivně, nicméně i zde mám několik poznámek. Především bych upozornila na nesjednocenost názvů metodických a pracovních listů a jejich popis (jednou je metodický list pojmenován podle zkoumaného živočicha / oblovka žravá; poté ne / bojovnice pestrá a pojmenovány nejsou ani další metodické a pracovní listy; jsou sice zařazeny v pojmenovaných kapitolách, ale metodické a pracovní listy by měly být samostatně využitelné / měli by být využitelné i bez zařazení do kapitol kvalifikační práce); struktura metodického listu (různé řazení obsahu ML – cíle, materiál, předmět, téma, atd.). Také se v úvodu jednotlivých podkapitol opakují informace o výběru vybraných živočichů a také informace o výsledcích obsahové analýzy učebnic, které už autorka zmiňuje dříve.

Poznámky k jednotlivým metodickým a pracovním listům:

ML a PL Bezobratlí, Oblovka žravá:

– str. 47 – u obr. 3 uvádí studentka latinský název pro oblovku žravou „*Achatina fulicata*“ – správně je název latinsky „*Achatina fulica*“; navíc se v rámci zadání ML a PL nikde neobjevuje český název doplněný o latinský název. V pracovním listu pro žáky bych se latinských názvů vyvarovala.

ML a PL Plazi / Suchozemské želvy – želva stepní

- str. 55 – autorka uvádí, že vybrala jako modelové organizmy „suchozemskou želvu a agamu vousatou“ – nejednotnost uvádění zástupců – lépe formulovat, nebo uvést konkrétní druhy želv

- str. 60 – pozor na úkoly s prací s textem – nejsou didakticky příliš vhodné, často mohou být i zavádějící; pokud je v úvodu seznam pojmů, které mají být do textu zakomponovány, mělo by v pracovním listě vždy být uvedeno, jak s nimi pracovat (tzv. do úkolu uvést, např. že, všechny následující pojmy přiřaďte v textu na správné místo, či jiná formulace);

- chybí odkaz na video, o kterém autorka píše, že má být v rámci výuky shlédnuto

Práce s literaturou:

Kapitola č. 4. Legislativa (str. 7-10) - chybí uvedeny stránky/zdroj ze kterých autorka čerpala informace týkající se zákonů, paragrafů, vyhlášek. Je zde také uvedeno poměrně velké množství přímých citací. Stejně tak není zdroj uveden ani v seznamu publikací, práci se zákony má autorka „ošetřenou“ pouze seznamem právních předpisů (str. 84).

Kapitola č. 3. Metodika – autorka píše, že pracuje s odbornou literaturou „Metody pedagogického výzkumu“, dále v textu se poté objevuje, že otázky pro rozhovory byly zpracovány podle „Chrástkovy metodiky“, v textu nicméně zcela chybí správná citace této publikace (autorem je Miroslav Chráska, kniha např. z roku 2007; či aktualizované vydání z roku 2016 dostupné i na internetu). Navíc, metoda nepatří autorovi a autorka navíc i špatně uvádí autorovo jméno (v případě, že by to byla autorova metoda, tak správně by mělo být „Chráskova“, ne „Chrástkova“). Vzhledem k tomu, že není literatura správně ocitovaná v textu, neobjevuje se tedy ani v seznamu publikací.

Kapitola č. 3. Metodika – práce s učebnicemi v rámci tvorby obsahové analýzy – autorka v metodice uvádí pouze nakladatelství vydávající učebnice, přičemž by se měla v textu objevit celá citace publikace. Navíc autorka pracuje se dvěma učebnicemi od nakladatelství Fraus (alespoň podle

Praktická část, Kapitola 8. Rozhovory se žáky a učiteli – autorka opakuje typy otázek a jejich znění, které je již uvedeno v metodice; zde se objevuje informace o tom, s jakými pedagogy vedla rozhovory. V této části práce poté autorka špatně uvádí citaci rozhovorů s pedagogy. Norma ISO 690 neuvádí žádné přesné citování, nicméně uvádí možné příklady (<https://citace.zcu.cz/schema-a-priklady/rozhovory.html>) – této varianty autorka nevyužila, cituje formou, která je mírně zavádějící. Navíc nejsou opět tyto zdroje uvedeny v seznamu publikací.

V rámci zápisu citací publikací se objevuje několik zmatečných situací. V případě autorky Jančaříkové – autorka má v textu uvedeny citace publikací Jančaříková a Havlová (2014) / ta je řádně v seznamu publikací; poté Jančaříková a Brabencová (2010) / ta již v seznamu publikací není uvedena. V seznamu publikací se poté navíc objevují publikace Jančaříková (2008) a Jančaříková (2022). Některé autory cituje autorka v jiném pořadí, takže se poté nedají v práci dobře dohledat (např. v textu uvedený Hummel a Randler; v seznamu publikací je to trojice autorů a jako první je uveden autor Randler. Stejně tak uvádí autorka v textu autora Mužíčka, v seznamu literatury je pod odkaz na webové stránky začínající jeho křestním jménem (David); tudíž je publikace také špatně dohledatelná.

Publikace chybějící v seznamu: Jurčák (2012) / str. 60. V seznamu citací chybí uvedeny stránky metodického portálu RVP (2023). Podle obsahu předpokládám, že autorka měla na mysli stránky NPI (Národní pedagogický institut) a z nich čerpala informace k tématu pěstitelské práce.

Autorka špatně cituje některé publikace v textu:

Str. 19 a další strany – autoři Vergner a Vergnerová (1986) jsou opakovaně citováni jako „Vergnerovi, 1986, což není podle normy přípustné.

Str. 24 a další strany – stejně tak cituje studentka autory Motyčková a Motyčka (2008) jsou citováni jako „Motyčkovi, 2008“

Str. 30 – kolektiv více autorů cituje autorka v textu tak, že vyjmenovává všechny tři autory (Průcha a kol., 2008). Běžně se stále uvádí max. dvojice (na stejné stránce cituje autorka další trojici autorů jako Maňák et al., 2008) – navíc nemá tedy formu citování sjednocenou.

Str. 31 – dvojice autorů by měla být citována jako Maňák a Švec, 2003; běžně se nepoužívá čárka mezi dvěma autory.

Str. 32 – v textu je uvedena citace Mojžíšek, 1975; v seznamu publikací Mojžíšek, 1972. Našla jsem vydání z roku 1988 a případně z roku 1975. Nevím, z jaké publikace autorka čerpala, data se nicméně musí shodovat.

Dvojice autorů – uvádí v textu jen jednoho (Brant v textu (33), v seznamu Brant a Horská (2004)).

V textu se objevují některé stylistické nedostatky, kde bych doporučila např. změnu formulace či slovosledu ve větě.

Příklady:

Str. 34 – ne Rozhovory **se** žáky a učiteli, ale rozhovory „**s**“ žáky a učiteli....

Str. 37 – ne Souhrn obsahu učiva **v** základních školách, ale **na** základních školách

Str. 40 – ne popis živočichů (obecný pojem), ale konkrétně popis savců.

Str. 48 – zadání otázky: „Ulita plžů je tvořena z čeho?“, upravila bych slovosled. Stejně tak jsou formulovány i některé odpovědi v Přílohách / řešení pracovních listů

Str. 50 – „učitel nechá žáky vytvořit symbiózu v akváriu“ – větu bych upravila jednodušeji, logičtěji

Str. 60 – „Andulku bych řadila podle učebnic do 7. ročníku ZŠ.“ – lépe „výuku o andulce bych podle obsahové analýzy učebnic zařadila do 7. ročníku“

Str. 65 – „volba padla na.....“

Úprava textu:

- na několika místech se objevují názvy kapitol a podkapitol na konci strany (str. 14, 16, 17, 18, 19, 25, 26, 27 a další)

- kartičky ke hře Milionář - zadání (str. 67 – 69) – graficky upravit (velikost, mezery mezi kartičkami)

- pracovní list Ptáci / výsledky (Přílohy) – úprava tabulky – zalomení textu v tabulce, rozdělení tabulky na více stranách

Vzhledem ke stručnosti „teoretické části“, nedostatečnostech v kapitole „Metodika“ a připomínkám k praktické části i nedostatkům při práci s literaturou doporučuji známku E.

Závěr:

Práce je doporučena k obhajobě.

Navržený klasifikační stupeň: E.

Otázky:

1) Co se týče chovu navrhovaných živočichů, autorka uvádí, že oblovka žravá nespadá mezi zvířata s potenciálním nebezpečím, nicméně, dokázala by autorka přeci jen uvést, jaké je možné nebezpečí chovu těchto měkkýšů? V případě chovu ježka bělobřichého, uvádí jako problematický poměrně náročný chov, včetně manipulace se zvířetem. Napadne studentku ještě další, velmi praktický „problém“ při chovu tohoto zvířete?

2) V rámci obhajoby je potřeba, aby studentka řádně doplnila seznam učebnic, se kterými pracovala – nelze uvést pouze nakladatelství. Ideálně doporučuji zpracovat tabulku s názvy všech zkoumaných učebnic a zároveň uvést výsledky analýzy (viz. slovní zpracování autorky v kapitole č. 9).

V Olomouci dne 27. 8. 2023

.....
vedoucí/oponent bakalářské práce